

kemijska delavnica

mentor: Boštjan Genorio

Kemiki smo v delavnici počeli stvari, ki navadnim smrtnikom niso dostopne. Med drugim smo pri svojem delu uporabljali snovi, kot so npr. Na_2HPO_4 , tekoči dušik, NH_2NH_2 , silikonsko olje ...

Pri poskusih smo poskušali izdelati produkte, ki bi lahko pripomogli k razvoju tega kraja. Poskusili pa smo izvesti tudi postopke, ki jih »žganjekuhci« poznajo že vrsto let. Sami smo se preizkusili v fermentaciji, pri kateri smo uporabili slive, hruške in sladkor. Sedaj lahko s ponosom povemo, da je alkohol iz čistega sladkorja uspel bolje, kot smo pričakovali. Bil je več kot 50%, pri dokazu z ognjem pa nam je tudi zagorel.

Po začetnem uspehu smo nadaljevali še z večjim zanosom. Lotili smo se tudi tistih težjih poskusov, katerih rezultati bi lah-

ko koristili Ankaranu in njegovi bližnji okolici. Obilje morske vode bi lahko z elektrolizo izkoristili za pridobivanje vodika, goriva prihodnosti. To je uspelo tudi nam, seveda v manjših količinah.

V sodelovanju z biologi smo merili koncentracije soli v morski vodi. Jezili smo tudi astronome, ki se »borijo« proti svetlobnemu onesnaženju, saj smo izdelali luminol; snov, ki se sveti v temi.

Seveda pa tudi kemiki kdaj pa kdaj postanejo lačni in v vročini se prileže sladoled. Zato smo, da bi se lahko posladkali, s pomočjo tekočega dušika v plastičnih kozarčkih zamrznili sok. Preverili smo tudi teorijo o žuželkah, ki preživijo tudi, če zmrznejo, ampak na žalost naša kobilica ni preživela -200°C . Hja, smo jo pač žrtvovali v znanstvene namene.

Pri nekaterih eksperimentih pa smo združili prijetno s koristnim. Tako smo se zabavali ob opazovanju plamenskih reakcijah, ko se je kalij obarval vijolično, barij zeleno, litij rdeče itd. Po destilaciji sivke in pomaranč z vodno paro, smo na produktih izvedli še ekstrakcijo in pridobili čisto pravo eterično olje, katerega vonj je v naš laboratorij privabil tudi udeležence drugih delavnic.

Na koncu se je v nas prebudil še ekološki čut, zato smo iz plastenke za vodo s pomočjo recikliranja pridobili poliester, snov, ki jo uporabljajo tudi za izdelavo ladij. Ta postopek bi lahko iznajdljivi domačini, v sodelovanju z ladjarsko industrijo uporabili v ekološko-dobičkonosen posel.